

ህዝባውን ሃገራውን ድህነትናን ልዑላውነትናን ዝውሓስ፤

ሎሚ'ውን ብህዝባዊ ቃልስና ጥራሕ እዩ!

ህዝብታት ኤርትራ፡ ዘመናት ዝቐጸረ ጸረ ባዕዳውያን ገዛእቲ ሓይልታት እናተቐለሱ ከቢድ መስዋእቲ እናኸፈሉ፡ ነቶም ብብሕብረ ዝመጹ ሓይልታት መግዛእቲ እናሰዓሩ ዝመጹ ሓርበኛታት ህዝብታት ምኽኛም ሕሉፍ ታሪኽም ዘረጋግጹ ሓቂ እዩ። ብቲ 330 ዓመታት ዝኣክል ዘካየድም ከቢድን ዝመረረን ጸረ ባዕዳዊ መግዛእቲ ኢትዮጵያ ዕጥቃዊ ቃልሲ ኣቢሎም ድማ፡ ኣብ 24 ግንቦት 1991 ንመጀመሪያ ጊዜ ሃገራዊ ነጻነቶም ክጭብጡን ነጻ ህዝብን ሃገርን ክኾኑ ባቕያም እዮም።

ይኹን ዓኣምበር እዛ ብመሪር ቃልስን ከቢድ መስዋእትን፡ ዝተረጋገጸት ሃገራዊ ነጻነት ዚኣ፡ ኣብቲ ጊዜቲ ብኩራት ህዝባዊ ደሞክራሲያዊ መሪሕ ውድብን መሪሕነትን ስለዝነበረ፡ ፖለቲካዊ ንቕሓት ናይ ህዝብታትና ድማ ብከምቲ ዝድለ ዘይማዕበለን ብስም ምርካብ ነጻነት ስለ ዝተገረሀን፡ ነጻነትና ናይ ህዝብታትና ኩሉ-መዳያዊ ባህሪን ትጽቢትን ዘማለአት ኮይና ክትምዕብልን፡ ህዝብታትና ክጥቀሙላን ኣይተኻእለን። ብኣንጻሩ እቲ ናይ ታሪኽ ኣጋጣሚ ኮይኑ ፖለቲካዊ ስልጣን ዝዓተረ ዘይደሞክራሲያዊ መሪሕነት ህዝባዊ ግንባር /ህግደፍ/፡ ነብሱ ናብ ገዛኢ ጨቋኒ ደርቢ ብምስግጋር፡ ናይ ጭቆናን ዓፈናን መሓውራት ክውድብ ባቕዮን ናይ ጭቆናን ዓፈናን እኮይ ተግባራቱ "ሀ" ኢሉ ከካይድ ዝጀመረ።

በዚ መንግስታዊ ናይ ጭቆናን ዓፈናን መሳርሒ ዚ እናተጠቐመ ድማ፡ ኣብ ልዕሊ ኣከናውና ህዝብታትና /ብሄራትና/ ሰብኣውን ደሞክራሲያውን መሰላቶም፡ ከቢድ ክሕደት፡ እገዳን ግህሰትን፤ ከቢድ ቁጠባዊ ምዝመዛን ግብታን፤ ኣብ ፖለቲካዊ መዳይ ህዝብን ሃገርን ቅዋም ኣልባ ክኾኑ ብምግባር፤ ህዝብታትና መሰሎም ዘኸብሩሉን ፖለቲካዊ ተሳትፎኦም ዘረጋግጹሉን ፖለቲካዊ መሳርሒ ክሰኣኑ ገይሩ። ኣብ ምምሕዳራዊ መዳይ ብዝተፈላለዩ መልክዓት ናይ ኣድልዎ ወገንነት፡ ጉቦን ፍትሕን ርትዕን ስኢኖም ብብልሽውና ክሳቕዩን ክማስኑን ገይሩዎምን ይገብሮም ኣሎን። ኣብ ሃይማኖታውን ባህላውን እምነታትን ትካላትን ኢድ እናእተወ ናይ ምርኻስን ምድኻምን ተግባራት እናፈጸመ መጺኡን ኣብ ምፍጻም ይርከብ ኣሎን።

ካብዚ ሓለፉ መንግስቲ ህግደፍ፡ ህዝብን ሃገርን ከም ብሕታዊ ዋንነቱ ብምርኣይ፡ ኣስፋሕፋሒ ዕላምኡ ንምትግባር፡ ብሽፋን ሃገራዊ ኣገልግሎትን ወፍሪ ልምዓት ዋርሳይ ይካኣሎን፡ መንእሴታትና ጀሆ ብምሓዝ ናብ ኩለን ናይ ከባቢና ሃገራት ብብሕብረ ኩናት እናኸፈተ፡ ብዓሰርተታት ኣሽሓት ዝቐጸሩ መንእሴታትና ኣብ ዘይፍትሓዊ ኩናት እናተጠበሱ ንክንቱ ክሞቱን ክሰንክሉን እናገበረ መጺኡን ገና ኣየቋረጸን። ኣብ ልምዓትን ህንጻት ሃገርን ክውዕል ዝግብኦ ዝነበረ ብኣማኢት ሚልዮናት ዝቐጸር ገንዘብን ሃብትን ሃገር ኣብ ናይ ዕንወትን ፍርስትን መዓላ ክውዕል እናገበረ ዝመጸን ገና ዘየቋረጸ ዘሎን፡ ሰብኣውን ነገራውን ሃብትና ብሕሱም ዘህለቐን ዝሃሞኹን ዕንወታዊ ተርእዮ እዩ።

ከም ውጽኢት ናይዚ መዕነዊ ዕላማን ተግባራትን ዚ ድማ፡ ሃገርናን ህዝብታትናን ናይ ከቢድ ቁጠባዊ ዕንወትን ድኸነትን ተሳጢሖም፤ ተካእትን ተረከብትን ህዝብን ሃገርን ዝኾኑ መንእሴታትና፡ ከይማሃሩን ተማሂሮም ነብሶምን ስድራ-ቤቶምን ከይመርሑን ከይሕብሕቡን፡ ማሕበራዊ ናብራ ከይምስርቱን ዕድል ተነፊጉዎም፤ ገሊኦም ኣብቲ ናይ ጊዜ ገደብ ዘይብሉ ግዱድ ዕስክርናን ጊላዊ ኣገልግሎን ጀሆ ተታሒዞም ብጸማ ኣልቦን ዘይጭበጥ ተስፋን ንክንቱ ከገልግሉ ተፈሪዶም ግዚኦም ኣብ ምብኻን ይርከቡ ኣለዉ። ገሊኦም ድማ ነገራ-ዓለሙ መለኡ ጸልሚትዎም፡ ብእግረይ ኣውጽእኒ /ዓጋም-ጠሓስ/ ብብግዚኡ ናብ ስደት እናዋሓዙ፡ ውሑዳት ዘይኮኑ መንእሴታት፡ ኣብ ምድረ-ብዳታትን ባሕርን ብጨካናት ሸየጥቲ ውሽጣዊ ኣካላት ደቂ ሰባትን ውሽጣዊ ኣካላቶም እናተመዘሓቐ ክሞቱን ክበርሱን ጸኒሖምን ኣለዉን እዮም።

እዚ ናይ ምብትታን ተርእዮ ዚ ኣብ መንእሴታት ጥራሕ ዘይኮነስ ክብዛ ናብ ዓባይ ቤት ማእሰርቲ ተቐይራ ዘላ ሃገር፡ ከምልጥ ክብል ብደረጃ ስድራ-ቤታትን ጉጅለታትን ብኩሉ መኣዝናት ናብ ስደት ክውሕዝ ምጽንሑ ሓደ መርኣያ ናይ ክሕልፍዎ ዝጸንሑ ናይ ሓሳራ-መከራ ሂወት ጽዑቕ መግለጺ እዩ። ናይዚ ሕሱምን ኣተሓሳሳብን ተርእዮ ስደት ዚ እቲ ንዓመታት ኣብ ህዝብታትና እናተራእዩ ዝመጸ ከም ዘለዎ ኮይኑ፡ ምስ ኣጋጣሚ ምክፋት ዶባት ኤርትራን ኢትዮጵያን ተተሓሒዞ ኣብ ውሽጢ ዝሓለፉ ሓደት ኣዋርሕ ካብቲ ብስም ቤተ-ሰብ ንምርኣይን ሕድሕድ ምብጽጻሕን ካልእ ጉዳያትን ዝረኣ ዘሎ ናይ ህዝብና ምንቕስቓስ፡ እቲ ልዕሊ 3/4 ዝኸውን ከም ስደተኛ እናተመዘገበ፡ ስደት ይመርጽ

ብምህላዉ ሓደ ብኣሰካፍነቱ ዝጥቀስ ተርእዮ እዩ። ይኹን ዳኣምበር ናብ ስደት ዝግበር ዋሕዝን ናብራ ስደትን፡ ንግዝያዊ ጸገም መፍትሒ ካብ ምጅን ሓሊፉ፡ ንመሰረታዊ ወጽዓታትን ጸገማትን ናይ ህዝብን ሃገርን ዝፈትሕ መማረጺ ስለ ዘይኮነ፡ ብመሰረቱ ዝድገፍን ዝምረጽን ክኸውን ኣይግባእን።

እዚ ኣብ ልዕሊ ህዝብታትናን ሃገርናን ተጻዒኑ፡ ንህልውናኡምን ቀጻልነቶምን ዝፈታተን ዘሎ ናይ ውድቀትን ምብትታንን ሓደጋ ቀንድን ቀዳማይን ሽግርና፡ ህግደፍ ዝፈጠሮምበር ብተፈጥሮ ወይ ወደቓ ዝወደቐና ተርእዮ ከም ዘይኮነ፡ ኩላትና እንፈልጦ ሓቂ እዩ። ስለዝኾነ ነዚ ኣብ ልዕሊ ህዝብታትናን ሃገርናን ዘንጸላሉ ዘሎ ኩሉ-መዳያዊ ሓደጋታት ፈቲሕና ውሑስ ህዝባውን ሃገራውን ህልውናን ቀጻልነትን ከነረጋግጽ እንተዳኣ ካይና፡ ነቲ ናይ ኩሉ-መዳያዊ ወጽዓናን ጸገማትናን ጠንቂ ዝኾነን ንህዝብታትናን ሃገርናን ኣብ ደንደስ ጸድፊ ውድቀትን ምብትታንን ኣብጸሕዎም ዘሎ ኣረጫናዊ መንግስቲ ህግደፍ፡ ብቃልሲ ከነውግድ ግድን ክንቃለስ ስለ ዘለና፡ እቲ ብሕታዊ መፍትሒ ናይ ጸገምና ስደት ከም መማረጺ ምውሳድ ዘይኮነስ፡ ነዚ እነካይዶ ዘለና ህዝባዊ ቃልሲ ኣንጻር ህግደፍ፡ ኩሉ ሃገራዊ ዓቕምታትና ኣወሃሂድናን ኣጠናኸርና ምቕጻል ጥራሕ እዩ።

እዚ ከምዚ ኢሉ እንከሎ ምስዚ ተዛሚዱ ክጥቀስ ዘለዎ እዋናዊ ጉዳይ እንተሃለወ፡ እቲ ንክባቢ ዕስራ ዓመታት ተዓጽዮ ዝጸንሐ ዶብ ኤርትራን ኢትዮጵያን ብምክፋቱ፡ ኣብ ሞንጎ ክልቲኦም ህዝብታት ካብን ናብን እናተዘዋወሩ ዘካይድዎ ዘለዉ ናይ ማሕበራዊ ሕውነታዊ ምብጽጻሕ፡ ዝረኣ ዘሎ ትስፋው ተርእዮ እዩ። ብእምነት ውድብና ደግሓኤ፡ ኣብ ሞንጎ ክልቲኦም ሃገራት ዝጸንሐ ናይ ዶብ ሽግር ብሰላም ንምፍታሕ ተጀሚሩ ዘሎ መስርሕ ጠቓምን ዝድገፍን እዩ ጥራሕ ዘይኮነስ፤ እዚ ኣወንታዊ ጅማሮዚ ብግቡእ ተታሒዞ፡ ኣብ ሞንጎ ክልቲኦም ሃገራት ተፈጠሩ ዝጸንሐ ጸገማት ማለት ሕቶ ዶብን ካልኦትን ብመሰረቱ ዝፈትሕን ንመጻኢ ኣብ ሞንጎ ክልቲኦም ህዝብታትን ሃገራትን ክህሉ ዝግባእ ዝምድናን ኩሉ-መዳያዊ ሓበራዊ ጠቕምታትን ብዘረጋግጽን ዘውሕስን ኣገባብ፡ ተታሒዞ ብዕቱብነት ክሰራሕን ናብ መዕርፍኡ ክበጽሕን ክኸእል ኣለዎ ዝብል እዩ።

እዚ ማለት ካኣ ክልቲኦም ህዝብታት ኤርትራን ኢትዮጵያን ከምቲ “ማይን ሑጻን መናብርቲ” ዝበሃል፡ ከም ጐረባብትን ኣሕዋትን ህዝብታት መጠን፡ ተኣማሚናም፡ ተኸባቢሮምን ተደጋጊፎምን ብሓባር ተጐራቢቶም ክነብሩን ክዓብዩን መታን ክከኣል፡ ኣብዚ ተበጊሱ ዘሎ ናይ ዘተ መስርሕ ዝተሓዙ ኣጅንዳታት፡ ንክልቲኦም ህዝብታትና ንጹራትን ግሉጻትን ኮይኖም ክዝተዮሎምን፡ ክልቲኦም ህዝብታት ከም ዋናታትን ተጠቀምትን ናይቲ ብመስርሕ ዘተ ኣቢልካ ዝረጋገጽ ስምምዓት ከም ምጅናም መጠን፡ ተሳትፎኦም ኣብ ግምት ዘእተወ ኮይኑ ክሳላሰል ከም ዝግባእ እምነትን ድሌትን ናይ ውድብና እዩ።

እምነት ውድብና እዚ ይኹን-ምበር፡ እዚ መስርሕ ሰላምዚ ካብ መፈለምትኡ ኣትሒዞ፡ ኣብ ኣስመራን ኣዲስ-አበባን ምስ ተኸተመ ድሒሩውን ጸጸኒሑ ኣብ ዞባናን ዝተፈላለዩ ከባቢታት ኢትዮጵያን ዝተኸየዱን ዝቕጽሉ ዘለዉን ርኽክባትን ውጽኢቶምን፡ ግልጽነት ዝጐደሎም ምጅን ዘተሓሰብን እዩ። ባዕሉውን ወልቀ መላኸ መራሕ ስርዓት ህግደፍ ኢሲያስ ኣፈወርቂ ኣብ ዝገበሮ ቃለ-መጻኢትት ኣብ ዝሃቦ መልሲ፡ “ኣብ ሓደ ርእሲ ክልተ መልኣስ” ከም ዝባሃል “ሰራዊት ኢትዮጵያ ካብ መሬትና ከይወጸ ኣይንዝትን ኢና” ይብል ከም ዘይነበረ፡ ሕጂ ተገምጢሉ ኣብቲ ዝዓበዩ ዞባዊ ምትእስሳራት ንገደስ፡ ብዛዕባ ዶብ ዶብ ብዛዕባ ባድመ ዝባሃሉ ናእሽቱ ነገራት ብዙሕ ኣይንገደስ” ምባሉ ኣብ ሕቶ ልኡላውነት ኤርትራ ግልጽነት ዝጐደሎ ኣካይዳ ምጅን ዘረጋግጽ ሓደ መርትዖ እዩ።

ሽግር ዶብ ኤርትራን ኢትዮጵያን ብሰላማውን ሕጋውን ኣገባብ ምፍትሑ፡ ንህዝብታትና ካብ ንዓመታት ክበጽሑም ዝጸንሐ ሰብኣውን ነገራውን ክሳራታት ካብ ምድሓን ሓሊፉ፡ መንግስቲ ህግደፍ ብስም ናይ ዶብ ሕቶን ልዑላውነት ሃገርን እናመሳመሰ ቀልብን ሃምን ናይ ህዝብታትና ናብ ግዳምን ግዳምን ጥራሕ ክጥምቱ ብምግባር ንዓሰርተታት ዓመታት ክጥቀሙ ዝጸንሐ ኩነታት ዕርቃ ክወጽእ ስለ ዝገብርን፡ ህዝብታትናውን ናብ ውሽጣዊ ኩነታቶም ክጥምቱ /ወጽዓኦምን ጸገማቶምን ንምፍታሕ ክቃለሱ/ ስለ ዝሕግዞምን ጠቓምን ሓጋዝን እዩ። ይኹን ዳኣምበር መሰረታዊ ወጽዓን ጸገማትን ናይ ህዝብታትና፡ ናይ ኤርትራን ኢትዮጵያን ሽግር ዶብ ብምፍታሕ ጥራሕ ክፍታሕ ስለ ዘይክእል፡ ነቲ ብቓልሲ ክፍታሕ ዘለዎ መሰረታዊ ናይ ቃልሲ ዕማማትና ትኹረት ሂብና ክንቃለስ እዩ ዝህልወና።

ስለዚ ነቲ ጉጅለ ህግደፍ ኣብዚ ግዚዚ፡ ናይ ኩሉ ጸገማት ናይ ህዝብታትና ጠንቂ ጉዳይ ዶብ ከም ዝነበረ፡ እቲ ብሰንኪ እኮይ ጸረ ሰላም ተግባራቱ ናብ ልዕሊኡ ተነቢሩ ዝነበረ ኣብ ቀረባ መዓልታት ዝተላዕለ ማዕቀብ፡ ኣብ ልዕሊ ህዝብታት ኤርትራ ተወሲኑ ከም ዝነበረ ኣምሲሉ እናጠቐስ “እዞን ድርብ

ጸገማት ስለ ዝተፈትሐ ህዝብታት ኤርትራ ዝኾነ ጸገም ከም ዘይብሎም ፈሊጦም፡ ኣብቲ ኣብ ከባቢና ዝረኣ ዘሎ ተስፋ ዝህብ ትስፋው ኩነታትን ንጥፊታትን፡ ከየምልጠና እጃምና ከነበርክት 48 ሰዓታት ክንሰርሕ ኣለና”፡ እናበለ ንህዝብታትና ዳግም ብምድንጋር ዕድመ ጨቋኒ ስልጣኑ ንምንጥሕ ፕሮፖጋንዳዊ ነፍሒ የካይድ ስለዘሎ፡ ብንቕሓት እናተኸታተልና ዕርቃኑ ከነውጸኦን ከነፍሽሎን ክንቃለስ እዩ ዝግባእ።

እቲ ኣብ ከባቢና ይኸይድ ኣሎ ዝበሎ ኩነታት ንሃገርናን ህዝብታትናን፡ ተስፋ ዝህብን ዝጠቅምን ዲዩ ኣይፋል ዝብል ነጥቢ ኣርእስትና ስለ ዘይኮነ ንግዚኡ ኣወንዚፍና፡ ኣወንታውን ሓጋዝን እዩ ኣብ ዝብል ገምጋም እንተንበጽሕ'ውን ነቲ ኣብ ህዝብታትና ዝወርድ ዘሎ መሰረታዊ ኩሉ-መዳዊ ጭቆናን ጸገማትን ንምፍታሕ ኣብ ነካይዶ ህዝባዊ ቃልሲ ዝተወሰነ ደገፍ ካብ ምብርካት ሓሊፉ ወሳኒ ተራ ዝጸወት ኣይኮነን። እቲ ብሕታዊ ፖለቲካዊ መማረጺና ክኸውን ዘለዎ እምበኣር፡ እቲ ንጸረ-ህዝብን ደሞክራሲን መንግስቲ ህግደፍ ብቃልሲ ብምውጋድ ህዝብን ሃገርን ካብ ውድቀትን ምብትታንን ብምድሓን፡ ሰብኣውን ደሞክራሲያውን መሰልናን ኩሉ መዳያዊ ሓርነትናን ንምርግጋጽ እነካይዶ ዘለና ህዝባዊ ቃልሲ ኩሉ ሃገራዊ ዓቕምታትና ኣኹቲትና ኣወሃሂድና ምቅላስን ምቅላስን ጥራሕ እዩ።

ድምጺ ሰላምን ደሞክራሲን ኤርትራ፡ 14-12-2018